

Тимоџи Џеџер

LIVE CINEMA UNRAVELED

VJ-ing је постао поп – културни феномен у последњих десет година. VJ-ing се обично поистовећује са "talking head" водитељима са MTV-ја те се чини да VJ-ing и VJ култура нису схваћени.

Две форме jockeying-a (џокејинџа)

Џокејинџ је најисправнији, али у исто време, термин који се нерадо користи, (термини попут "VJ" или "видео џокеј" су најчешће коришћени термини, термин "џокејинџ" ретко) да би се описао VJ-ing и VJ култура. Шта у ствари VJ ствараоци раде?

Џокејинџ као понашање је повезан са оним што VJ ствараоци раде, са техникама рада и како VJ ствараоци одговарају на реакцију публике.

Као улога Џокејинџ је повезан са друштвеном и културном улогом VJ аутора, како они ситуирају себе у односу на свет филма, уметности и DJ-eva.

Блиске везе VJ-inga са филмом

VJ-ing раскида са претходним традиционалним "кинематографијама". VJ-ing представља "тоталну уметничку форму" која спаја музику / звук, слику и инсталацију. Vj-ing представља наставак уметничке традиције започете са руским Конструктивистима, који своју уметност нису видели само као уметничку форму већ су у њој видели и друштвену улогу. Као и конструктивистички "уметник - инжињер" VJ аутори стварају нове и мењају постојеће алате и програме. VJ

ствараоци на тај начин мењају и сам појам "вештине", "заната", проширујући димензије појмова. Кроз свој рад VJ аутори често померају границе културе, / лако се крећу између света експерименталног филма, видеа / музике и света комерцијалне продукције. Они се крећу од малих, мобилних простора, до великих, стадионских концерата. VJ аутори су ходајућа енциклопедија медија са ширином и дубином знања које прелази границе некада одвојених домена културе.

VJ vs DJ: *крајња историја и врсте*

Улога VJ-а се често меша са улогом DJ-а. У последњих десет година, DJ-ing је, без икакве сумње, постао уметничка форма за себе, делимично због DJ уметника попут **Spooky-ја** и **Shadow-а** који су DJ-ing промовисали као уметничку форму кроз појам "turntabelism" - коришћење грамофона као инструмената за стварање музике.

У историји DJ-inga постоје одређени важни тренуци када су откривене нове технике. Франсис Грасо, један од првих диско DJ -ева, трансформисао је просту активност пуштања музике у нову друштвену улогу развијајући технике попут "slip-queuing" или "прелаза" (претапања две песме да би се одржао константан ниво енергије публике током наступа). Важнији од самих нових техника јесу разлози који су омогућили стварање нове друштвене улоге. DJ-ing је створио нову, специјализовану улогу у популарној култури. Диско клубови су постали оазе удаљене од радне недеље и спољашњег света. Диско клубови су постали места за оне на маргинама друштва који кроз простор диско-клубова могу да потврде своју егзистенцију / постојање кроз једну врсту заједничког искуства – плеса. Чак ни данас нема места чуђењу, сумњи коју популарна култура показује према свим врстама, осим мејнстрим клубова, као облику друштвеног ослобађања. Иако је данас могуће да се "скине" музика било ког жанра са програмима попут iTunes-а, још увек су чести полицијски упади у клубове попут Twilo-а, Limelight-а или Tunnel-а у Њу Јорку. Постоји "процеп" између друштвене прихватљивости музике и неприхватања начина на који се људи окупљају да изразе заједничке симпатије према одређеном културном моделу. Са усавршавањем у диско клубовима и другим местима изван система, одређење DJ техника и DJ су постали "модел" за музичку индустрију као и за "turntabelism". Turntablist-и попут Кристијана Марклаја, Spooky-ја, Отома Јошихиде, Ерика М – а и других, допринели су да се развије нова свест о могућностима грамофона као инструмента за стварање музике.

Постоје различите врсте DJ - ева као што постоје различите врсте VJ – ева, попут оних који раде у галеријама, ноћним клубовима,

на стадионима, фестивалима, Данашњи VJ ствараоци, попут двојца **AlexetJeremey** из Холандије, срећу се са истом друштвеном борбом какву су имали и рани DJ ствараоци у потрази за својим местом на музичкој сцени и новом врстом социјалних улога. Данашњи VJ аутори суочавају се са кризом идентитета. Може ли VJ да постоји без DJ - а? Има ли VJ-ing неку другу сврху осим да буде подршка музици? Да ли су VJ - еви ту само да служе DJ – еве и суперстарове? Када **Sasha and Digweed** бирају **VJ Kriel**, или **Eminem** бира **Johnny DeKam** да визуализују концерте, каква је улога VJ-а?

Елементи који омогућују настајанак VJ синтаксе

Кинематографски преходници – Војна и медицинска технологија 19. и 20. века, која изолује и дели људске покрете у механичке неприметне покрете који се снимају у одређеним временским интервалима.

Пројами / ојрема – браћа Лимијер, као и други, заслужни су за стварање многих првобитних машина и алата који су се користили у биоскопима. Данас, децентрализована мрежа стваралаца хардвера и програма који раде за компаније попут Edirol, Vidvox, и Cycling'74, омогућили су рађање алата који су допринели развој VJ-inga.

Публика и слободно време - VJ-ing је друштвени феномен, али у исто време и променљива величина: колико су људи спремни да троше своје слободно време и новац на одласке на VJ догађаје као и у случају других друштвених феномена, попут одласка у биоскоп, куповине DVD - а, играња компјутерских игара.

Укус публике – Какве слике / снимке / догађаје, људи воле.

Окружење

Нова се окружења праве на темељима старих. Нове мреже не замењују старе већ копирају и имитирају старе моделе друштвено уређеног простора. У конвенционалном, традиционалном филму, гледамо на платну искуства карактера који представљају различите наративе кроз разговор, акције и реакције. Хорор филмови су "скројени" да имају одређена "шок" места. VJ наступ конципиран је другачије. Публика није у потпуности усредсређена на оно што се дешава испред очију. Уместо тога, очи "шарају" преко визуелних површина, наступа, DJ-ева, VJ-ева и публике. Визуелни наративи више не држе пажњу.

Од диска до "шачка" заједнице

Клупска култура какву познајемо данас постоји у различитим облицима од касних седамдесетих и осамдесетих година прошлог века у облику дискотеке, "окружења у којем су декор и амбијент подједнако битни као и музика. Са новим технологијама, ритам машином и синтисајзером, диско звук је измењен и дошло је до настанка електронске музике. Ово је направило место за настанак нових праваца у електронској музици, попут House, Acid или Techno." (Анет Декер)

Овај се феномен паралелно дешавао у Европи и Америци. Многи DJ - еви су кренули да "врте" плоче са живим VJ-ingom као подршком. VJ култура се родила тада, али се тек скоро проширила и на друга поља, попут рок-музике или репа. Од пробоја интернета и развоја сајбер културе као последица развоја интернета, повећао се и број такозваних собних DJ – ева и VJ - ева. Они користе исте алате и програме као и професионалци, али немају исту репутацију и нису чланови исте друштвене мреже. Последица тога је и раст VJ интернет заједнице, оличене кроз форуме, технолшке савете, упутства и бесплатне видео клипове. Клуб, догађај или фестивал као једино место на којем се може искусити VJ-ing и VJ култура, замењен је брзом и растућом интернет околином. Место за размену продукција и искустава, као и за промоцију продукције, настало је као последица повећања количине видео-материјала и програма, доступних преко интернета, као и публице жељне нових радова.

VJ култура је комплексан појам, увек спремна да прошири своје хоризонте. Ширење хоризоната, омогућио је VJ-ing на зградама, тродимензионални VJ-ing или Vj-ing из видео, компјутерских игара. Могућности су безграничне.

Окружења: њодијум за игру

Каква је улога подијума за игру у VJ култури? Велики је број веза са подијумом за игру као примарним окружењем. Наведимо неке од веза, попут VJ-а и физичког простора, VJ-а и публице, VJ-а и звука / музике.

"Данашњи су клубови само сива снаја и моћ без икаквог њравца." - Питер Рубин, VJ.

Питер Рубин, један од првих VJ стваралаца који наступа од 1979. године недавно је, у једном од интервјуа изјавио да су клубови имали

другачији смисао у периоду од 1979. до 1992. У то време, извор и инспирација за визуелизације које су пројектоване на зидове, долазила је са улице. Из овог разлога, те су слике имале и велики друштвени значај. Главни разлог за присуство у клубу био је да се култивише супкултура VJ-inga, да се нађе инспирација и да се буде на месту где музика и покретне слике имају исту вредност. Питер Рубин примећује да се тек касних деведесетих почела дешавати комерцијализација VJ-inga. VJ-ing је постао "покретни тапет" створен да продаје још пива.

Рефлекс је мера

Рубин повезује начин на који тело реагује на стимуланс са природом слике. Али слике имају потенцијал да се одвоје од значења свог творца. VJ звезде попут Kriel i Anyone имају "сценарије" како да њихови наступи каналишу енергију публике током читаве ноћи. Ово представља комплексну игру између подијума као простора, VJ-а, публике, музике и слике. Рефлекс је мера. Француски теоретичар **Мишел Фуко** тврди да су животна искуства утемељена на најосновнијим чиниоцима: сировој примитивној снази која може да постоји само у кратком временском периоду, док **Рене Менил** каже: "Мисао је био – логична / лошка или не постоји."

Подијум за игру је маса људи, шанса да се буде слободан, макар за тренутак, од субјективности коју стварамо и коју представљамо. Подијум за игру, како је дефинисан у **Вебстеровом** речнику, представља, "чисту хоризонталну површину за игру." Веза између игре, плеса и пода зависи од људи. Подијум за игру није подијум уколико не представља Симбол, уколико се не трансформише, док не "темпорализује" простор, тако да овај постане друго од онога што јесте. Подијум за игру може се дефинисати да, како Син Кубит цитирајући **Адорна**, каже, "има за задатак да негативизује атомизацију подељеног и индивидуалног друштва." Подијум за игру је оквир за интеракцију. Подијум за игру на свадби 1967. године у Америци је друго у односу на подијум за игру на Ибици 2004. године.

С енглеског превео *Алекса Анђелковић*